



Raadsinformatiebrief

De gemeenteraad van Albrandswaard

Uw brief van:	Ons kenmerk:	218811
Uw kenmerk:	Contact:	N. Versteeg
Bijlage(n):	Doorkiesnummer:	010 506 1711
	E-mailadres:	n.versteeg@bar-organisatie.nl
	Datum:	10 november 2020

Betreft: Inrichtingsvoorstel Rhoonse stort

Geachte raadsleden,

INLEIDING

In 2016 is het besluit genomen om de Rhoonse Stort te saneren. De belangrijkste reden was dat door het ontbreken van een ondeugdelijke afdeklaag er sprake was van een ecologisch risico. Voor de herinrichting is destijds een inrichtingsplan opgesteld in opdracht van de provincie. In optiek van zowel omwonenden, diverse (natuur)verenigingen en politieke partijen deed dit inrichtingsplan afbreuk aan het landschap en zou het landschap na sanering meer moeten zijn dat het door de provincie beoogde open graslandschap. In een op 20 november 2017 unaniem aangenomen motie met nr. 1291081 is door de gemeenteraad opgeroepen om een breed gedragen inrichtingsplan op te stellen dat meer recht doet aan het omringend landschap en de recreatieve belevingswaarde daarvan.

Deze motie is door meerdere op het landschap betrokken stakeholders en organisaties aangegrepen om een gezamenlijke werkgroep te formeren, teneinde de mogelijkheden voor een betere inrichting te verkennen en tot een breed gedragen voorstel voor herinrichting te komen. De werkgroep heeft vervolgens binnen de gestelde kaders een inrichtingsvoorstel opgesteld. Op 10 juli 2019 is dit voorstel publiekelijk gepresenteerd om reacties verkrijgen. Deze reacties, overwegend suggesties ter versterking van het goed ontvangen voorstel, zijn door de werkgroep bestudeerd en voor zover mogelijk in het definitieve inrichtingsvoorstel verwerkt. Dit voorstel is in het college van 10 november als uitgangspunt voor inrichting van de Rhoonse stort aangenomen. Samen met de betrokken partijen gaat bekeken worden hoe het ontwerp ook gerealiseerd kan gaan worden. Graag informeren we u via deze raadsinformatiebrief over het ontwerp, hoe deze tot stand is gekomen en wat het vervolg is.

KERNBOODSCHAP

Realisatie van het door de werkgroep Rhoonse stort opgestelde inrichtingsplan en daarmee toegevoegde waarde (ecologisch, recreatief, landschappelijk en cultuurhistorisch) creëren op de gesaneerde stort.

TOELICHTING

Door de geformeerde werkgroep en het actief betrekken van meerdere organisaties en bewoners is een ontwerp opgesteld voor de Rhoonse stort waar een groot draagvlak voor is. Realisatie van het ontwerp zorgt ervoor dat de ecologische, recreatieve, landschappelijke en cultuurhistorische waarden van het gebied sterk verbeterd worden ten opzichte van het originele plan van de provincie om een open graslandschap te realiseren (zie voor verdere toelichting bijlage 1; Toelichting inrichtingsplan Rhoonse stort). Het is daarmee een voorstel dat de betrokkenen graag gerealiseerd zien worden.



Hierbij past het opgestelde inrichtingsplan binnen alle gestelde kaders zoals het geldende bestemmingsplan en de technische randvoorwaarden die vanuit de sanering zijn meegegeven.

Het plan is daarnaast financieel haalbaar. Het NRIJ/SBB heeft toegezien op de consequenties voor toekomstig beheer en het daarmee samenhangende kostenplaatje. De provincie heeft toegezegd bij te dragen aan de verdere planuitwerking en -realisatie vanuit het provinciaal projectbudget. Hiermee lijkt een financieel haalbaar plan te zijn opgesteld wat daarnaast sterk bijdraagt aan het versterken van het gebied.

Wel dient de kanttekening gemaakt te worden dat Stichting Bomenridders Albrandswaard wel aan het gehele traject van het inrichtingsvoorstel constructief heeft bijgedragen maar uiteindelijk heeft aangegeven zich niet in de plannen te kunnen vinden. Het niet terug planten van bomen op de stort, de volgens hen beperkte compensatie van gekapte bomen in het plan en elders in de gemeente en het niet willen overnemen van aangedragen suggesties om alsnog bomen op de stort te planten is hiervan de oorzaak. Desalniettemin zijn alle overige berokken organisaties en bewoners enthousiast over het voorstel en zien hierin ook een grote meerwaarde voor het gebied.

CONSEQUENTIES

De provincie heeft budget toegezegd voor de voorbereiding en aanleg van de herinrichting van de stort. Qua procedure / stappen zullen op hoofdlijn de volgende stappen ondernomen moeten worden om de financiële bijdrage vanuit de provincie te kunnen ontvangen. Hierbij is het NRIJ/ Staatsbosbeheer de initiërende partij als gebiedsbeheerder:

- Uitwerking herinrichtingsontwerp naar een uitvoeringsontwerp/plan en opstellen kostenraming
- Afstemming met partners wie / wat voor zijn rekening zou kunnen nemen
- Afstemming met partners van het definitieve uitvoeringsplan
- Voorbereiding (o.a. meldingen/vergunningen/aanbesteding) en uitvoering van de werkzaamheden

Indien de kosten voor realisatie niet passen binnen de beschikbare middelen bestaat de mogelijkheid dat de verschillende betrokken partijen gevraagd wordt een bijdrage te leveren voor realisatie van het plan. Hier is meer duidelijkheid over wanneer de kostenraming is opgesteld. Daarnaast dienen voor het beheer en onderhoud nog afspraken gemaakt te worden met het NRIJ/SBB.

VERVOLG

Het bestuur van de NRIJ gaat verzocht worden om het voorstel mede als uitgangspunt voor de Rhoonse stort vast te stellen en de realisatie van het plan voor rekening te nemen. Na afstemming tussen NRIJ/Staatsbosbeheer en de provincie over de projectfinanciering kunnen de voorbereidingen gestart worden voor realisatie. Mocht dit alles vlot verlopen dan bestaat de mogelijkheid dat in het najaar van 2021 gestart kan worden met de aanleg.



**Gemeente
Albrandswaard**

BIJLAGE

Bijlage 1; Toelichting inrichtingsplan Rhoonse stort
Bijlage 2; Definitief ontwerp Rhoonse stort
Bijlage 3; Rhoonse stort dwarsprofiel A
Bijlage 4; Rhoonse stort dwarsprofiel B
Bijlage 5; Rhoonse stort dwarsprofiel C
Bijlage 6; Rhoonse stort uitsnede

Met vriendelijke groet,
het college van de gemeente Albrandswaard,
de secretaris, de burgemeester,

Hans Cats

drs. Jolanda de Witte

Galerij 8
2771 XJ Boskoop
t 0172 231801
f 0172 231802
m 06 28885688
i www.pvla.nl
e info@pvla.nl

Aan:

Betreft: Toelichting Inrichtingsplan Rhoonse Stort

Datum: 4 juli 2019

1. Aanleiding en opgave

In 2016 is het besluit genomen om de Rhoonse Stort te saneren. De belangrijkste reden was dat door het ontbreken van een ondeugdelijke afdeklaag sprake is van een ecologisch risico. Voor de herinrichting is destijds een inrichtingsplan opgesteld in opdracht van de provincie. De gemeenteraad van Albrandswaard heeft hierover een motie aangenomen met het verzoek om het ontwerp meer te laten zijn dan het beoogde open graslandschap. Als opgave is meegegeven om een breed gedragen inrichtingsplan op te stellen dat een sterke ecologische, natuurbelevings- en cultuurhistorische waarde heeft.

Deze plantoelichting van het inrichtingsplan bestaat uit de volgende onderdelen:

2. **Werkwijze:** een beschrijving van de werkopzet en met welke partijen dit inrichtingsplan is opgesteld;
3. **Boscompensatie:** een krachtig advies vanuit de werkgroep op welke wijze invulling gegeven kan worden aan de verplichte boscompensatie;
4. **Plantoelichting:** een toelichting op het inrichtingsplan die, conform de motie van de raad, bestaat uit drie onderdelen:
 - 4a. Cultuurhistorische waarden;
 - 4b. Recreatieve beleving;
 - 4c. Ecologische kwaliteiten.

2. Werkwijze

In opdracht van Staatsbosbeheer / NRIJ en de provincie Zuid-Holland is door het bureau Peter Verkade Landschapsarchitect een inrichtingsplan opgesteld. Dit inrichtingsplan is in verschillende fasen afgestemd met de Werkgroep Rhoonse Stort. In deze werkgroep hebben de volgende partijen zitting:

- Vereniging Carnisse Grienden
- Bomenridders
- Gemeente Albrandswaard
- Provincie Zuid-Holland
- Staatsbosbeheer / NRIJ
- Waterschap Hollandse Delta
- Gebiedscoöperatie Buitenland van Rhoon

Vanuit de Vereniging Carnisse Grienden heeft ecoloog Niels Godijn ecologische kennis ingebracht waarmee de randvoorwaarden voor een hogere biodiversiteit geoptimaliseerd zijn.

Dit ontwerpproces heeft geresulteerd in een door alle betrokken partijen gedragen inrichtingsplan.

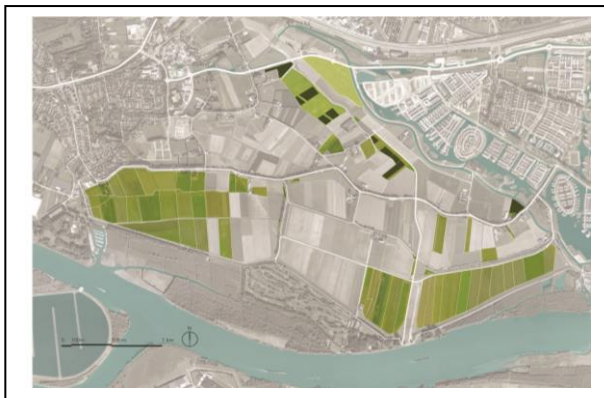
3. Boscompensatie

De sanering van de Rhoonse Stort is ten koste gegaan van ca 5 ha bosbeplanting. Dit dient wettelijk gecompenseerd te worden, bij voorkeur in de nabijheid van de Rhoonse Stort. Echter, op de Rhoonse Stort zijn er geen mogelijkheden om bomen aan te planten. Wanneer een boom om zou waaien kan het wortelpakket de vervuiling van de stort bloot leggen.

Ook op de steunberm zijn geen bomen mogelijk, om meerdere redenen. Ten eerste omdat het grondwater een zo lang mogelijke weg dient af te leggen tot aan de teensloot (en vervolgens verder wordt gezuiverd via helofytenfilters). Ten tweede omdat hoge bomen conflicteren met de in het Streefbeeld beoogde natuurdoelen in de Zegenpolder. Ten derde omdat bomen op de steunberm niet passen binnen de landschappelijke beeldkwaliteit zoals is bepaald in het vigerende beeldkwaliteitsplan. Hierin wordt de kracht van het huidige landschap benaderd met de primaire waterkering als robuust landschapselement aan de grootschalig open Zegenpolder.

In 2016 is door bureau Vista en in overleg met diverse partijen een rapport opgesteld over de boscompensatie. De breed gedragen conclusie was om de boscompensatie te realiseren aan de noordzijde van het Buitenland van Rhoon. Via kavelsgewijze bosaanplant wordt de coulissenwerking van het landschap versterkt én wordt de 'horizonvervuiling' van de A15 en aangrenzende bedrijvigheid uit het zicht ontnomen. Vanuit de Werkgroep Rhoonse Stort wordt krachtig geadviseerd om navolging te geven aan de uitkomsten van deze studie.

Aanvullend zijn nabij de Johannapolder twee zoekgebieden aangewezen voor in totaal ca 0,4 ha boscompensatie. Deze locaties kunnen het zicht op de verlichting van de groene looper en de bebouwing van de Johannapolder 'verzachten'.



Zoekgebieden boscompensatie in het Buitenland van Rhoon (bron Vista, 2016)



Zoekgebieden boscompensatie Johannapolder

4. Plantoelichting

Het plangebied voor de Rhoonse Stort is ca 1.300 m lang en 50 m breed. De inrichting van de parkeerplaats en de ligging van het fietspad zijn overgenomen uit het eerdere inrichtingsplan. De beoogde inrichting van het gebied kent een grote mate van afwisseling met diverse typen grasland, lange lengtes struweel, ecologische houtrillen en passend meubilair. Een wandelpad slingert zich door deze parkachtige strook en biedt wisselende vergezichten op het griend en op de Zegenpolder. Hieronder wordt het inrichtingsplan nader toegelicht aan de hand van de cultuurhistorische, recreatieve en ecologische waarden.

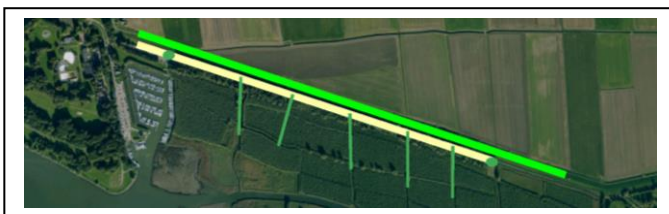


Inrichtingsplan Rhoonse Stort

4a. Cultuurhistorische waarden

De Rhoonse Stort is buitendijks aangebracht op een langgerekte strook langs de primaire waterkering. De stort is als het ware op het voormalige griendlandschap aangebracht. Het landschapspatruon van het griend, bestaande uit 'lijnen' (watergangen, wandelpaden) en 'vlakken' (griendkavels), is daarbij verdwenen. De herinrichting van de Rhoonse Stort biedt aanleiding en kansen om te verwijzen naar het landschap van het verdwenen griend. De stort krijgt derhalve de compartimentering van het griend.

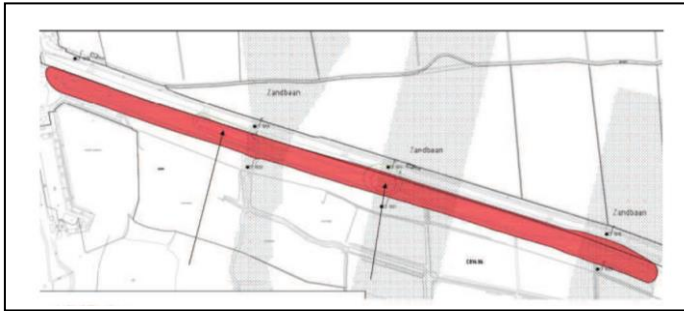
Aanvullend hierop worden de entrees van de stort gemarkeerd ter plekke van het parkeerterrein én aan de oostzijde. In tegenstelling tot de Stort worden de primaire waterkering en de steunberm niet gecompartmenteerd. De dijk blijft het lineaire, robuuste landschapselement aan de grootschalig open Zegenpolder.



Concept: dijk (groen) blijft lineair landschapselement, stort (geel) wordt gecompartmenteerd

In het ontwerpproces is vanuit de werkgroep ook geopperd om het 'verhaal te vertellen' van de dijkdoorbraken in februari 1953. Binnen de grenzen van het plangebied is de Zegenpolderse zeedijk destijds op drie plekken doorgebroken. Dit heeft geresulteerd in zogenaamde 'zandbanen' die nog steeds zichtbaar zijn op de bodemkaarten. Om deze ingrijpende geschiedenis ook zichtbaar te maken in het heden wordt voorgesteld om grootschalig bollen aan te brengen in het gras van de zeekering en de steunberm. Bij voorkeur worden bollen toegepast die bloeien in de eerste maanden van het jaar (waaronder februari, de maand van de doorbraak). Maar dit moet worden afgestemd op de

groeiomstandigheden en het beoogde beheer. Het doel is dat de locaties van de doorbraken gemarkeerd worden als bloemrijke banen in het landschap.



Zandbanen ter plekke van dijkdoorbraken in 1953

Bloemrijke banen markeren dijkdoorbraken

4b. Recreatieve beleving

De landschappelijke lijnen van het griend worden op de Stort gemarkeerd via twee houtrillen. De houtrillen bestaan uit lage palenrijen met daartussen dickere boomstammen en dunner (griend)hout. Gespiegeld aan de griendkavels komen op de stort grote vlakken met extensieve, bloemrijke grasmengels en langgerekte clumps van divers doornenstruweel. Op deze wijze ontstaat een compartimentering van de langgerekte stort in zes compartimenten.



Houtrillen markeren het landschap van het griend



Grote vlakken met bloemrijke grasmengsels

De wandelroute wordt uitgevoerd als een 1,5 m breed pad van zelfverdichtende halfverharding. Hiermee is het pad identiek aan de paden in het griend en wordt de stort een volwaardig onderdeel van een

rondwandeling vanaf het parkeerterrein en door het griend. Het wandelpad slingert zich door de verschillende compartimenten met bloemenmengsels en struweel. Zo ontstaat een afwisselende wandeling met een parkachtig karakter. Het nieuwe wandelpad wordt verbonden met de huidige opgangen. Langs het wandelpad komen enkele informatiepanelen. Op lagere boomstammen (maximale hoogte 1 m) wordt een klein informatiebordje geplaatst met toelichting op de verschillende wetenswaardigheden (de stort, de dijkdoorbraken, de grasmengsels, de houtrillen).



Wandelpad van halfverharding



Divers assortiment struweel (bron: Vereniging Carnisse Grienden, 2018)

Het fietspad wordt uitgevoerd conform het saneringsplan. Het is met name aan de polderzijde gelegen en is meer lineair van karakter, passend bij de hogere snelheid van de fietser.

4c. Ecologische kwaliteiten

De afwisseling van de recreatieve beleving gaat samen met een grote variatie aan ecologische kwaliteiten. De basis wordt gevormd door het grasdijkenmengsel langs het fietspad en op de steunberm. Een accent hierin vormt het bollenmengsel met sneeuwkllokje. Maar de ecologische meerwaarde zit vooral in de volgende onderdelen:

- Compartimenten met grasmengsels;
- Doornenstruweel;
- Houtrillen;
- IJsvogelwanden.

Compartimentering met grasmengsels: Er worden verschillende typen grasmengsels toegepast zodat hierin maximale variatie ontstaat voor vlinders, bijen en insecten. De eerste twee compartimenten vanaf het parkeerterrein worden ingezaaid met een intensief bloemrijk mengsel. Het resultaat is een uitbundige bloemenrijkdom, waarmee wordt vormgegeven aan de zogenaamde 'vlinderidylle'. De twee middelste compartimenten krijgen een iets extensiever karakter middels een gebiedseigen zaadmengsel. De achterste twee compartimenten worden nog iets natuurlijker door het opbrengen van grasmengsels die vrijkomen van de dijken uit de omgeving.

De inrichting nabij het parkeerterrein is dus het meest bloemrijk. Wanneer men vanaf het parkeerterrein het gebied in wandelt, verandert het karakter van parkachtig intensief naar landschappelijk extensief.

Doornenstruweel: Er wordt een afwisselend assortiment toegepast uit de klasse der doornstruwelen, zoals die gebiedseigen is in de zuidwestelijke delta. Gedacht moet worden de volgende soorten: sleedoorn, Gelderse roos, hondsroos, wegedoorn, vlier, braam, kamperfoelie, etc. Deze soorten worden

gekenmerkt door veel doornen, bessen en diverse bloeiwijzen. Het struweel biedt veel fourageer-, schuil- en nestelgelegenheid voor kleinere vogels. Door relatief smalle struweelstroken te maken (maximaal 10 m breed) ontstaat maximale randlengte. Dit is waardevol vanuit ecologisch oogpunt, maar is ook goed voor de beleving en benadrukt de lengte van de Rhoonse Stort.

Houtrillen: Een dubbele palenrij biedt gelegenheid om markante houtrillen te maken die de aandacht vestigen op het landschapspatroon van het griend. De houtrillen worden gevuld met het (dunne) snoeihout uit het griend, maar ook met dikkere boomstammen die vrijkomen in de omgeving. Het hout zal langzaam vergaan, waarbij interessante schimmel- en mossenmilieus ontstaan. De houtrillen zijn waardevolle micromilieus voor kruiden, bijen, salamanders, etc.

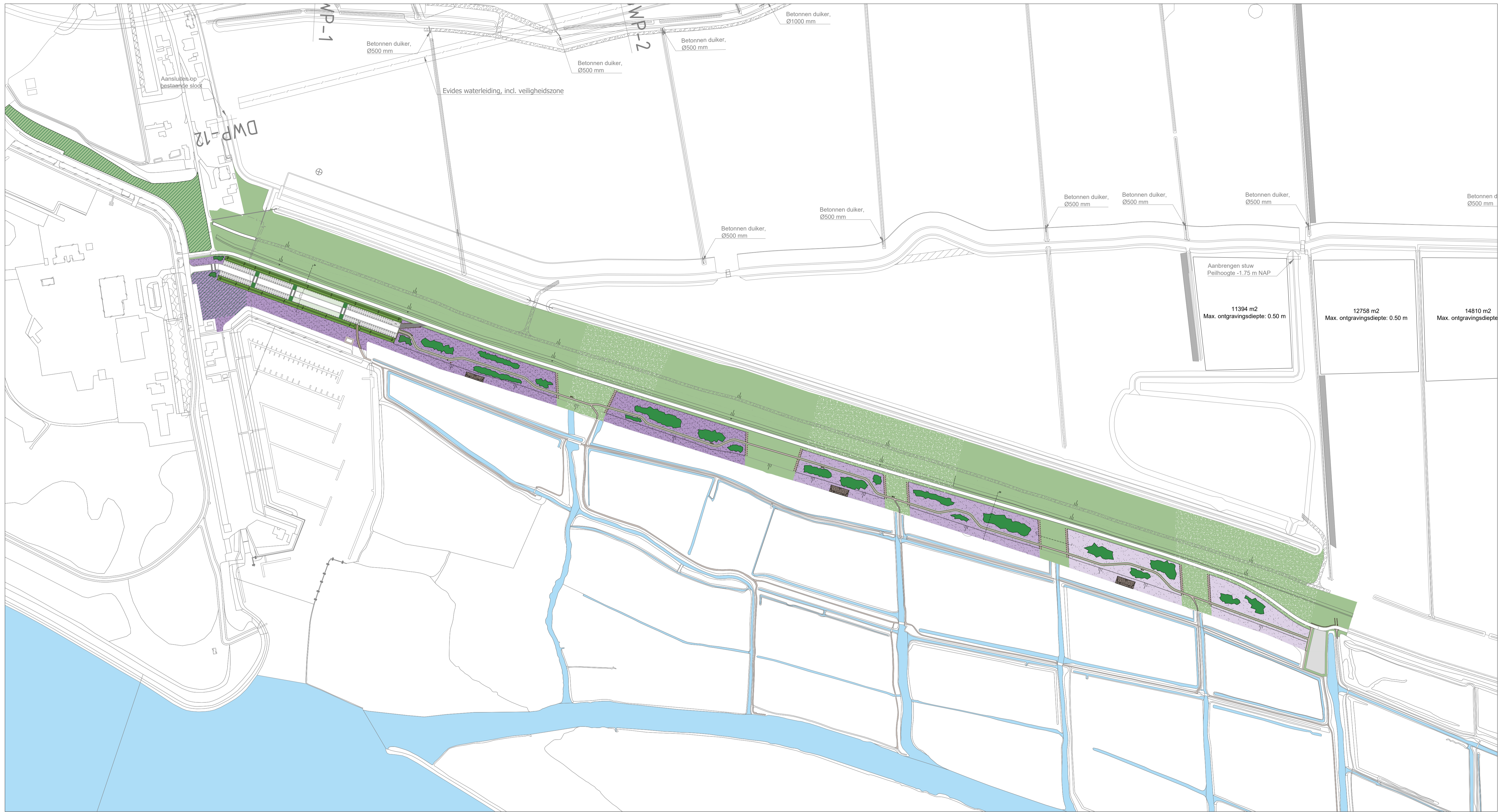
Ijsvogelwanden: Op drie plekken wordt onderaan de zuidhelling van de stort een zogenaamde ijsvogelwand aangebracht. Dit is een zeer steil grondtalud waar een leefmilieu geboden wordt aan vogels en grondnestelende insecten zoals bijen. Per locatie wordt een steil grondtalud gemaakt van ca 20 m lengte. Door deze 'overlengte' zullen altijd steile grondwanden beschikbaar zijn, ook als delen gaan begroeien. Ter plekke van de ijsvogelwand wordt het pad op de stort niet langs de rand van het talud geleid maar meer centraal op de stort. Hierdoor wordt verstoring en betreding door recreanten voorkomen.



Houtrillen met dood hout (dik en dun) en kruiden
(bron: Vereniging Carnisse Grienden, 2018)

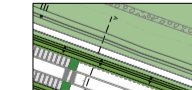

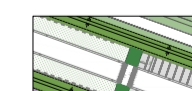
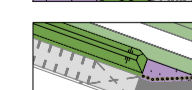




Ijsvogelwand, kleiige steilrand onderaan de zuidhelling

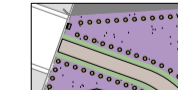
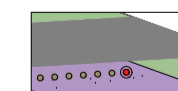





LEGENDA


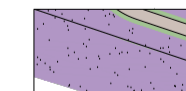
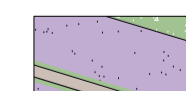
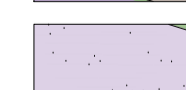
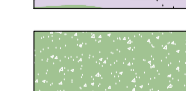
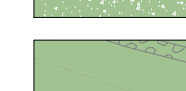
VERHARDINGEN

-  Fietspad, 3,50 m breed, asfalt
-  Wandelpad, 1,50 m breed, halfverharding gelijk aan de paden in het griend
-  Parkeerterrein, betonstraatsteen in combinatie met grasbeton
-  Fietsparkeren
-  Werkterrein, t.b.v. onderhoud griend
-  Agrarisch onderhoudspad

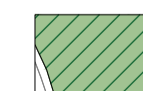
OBJECTEN

-  Aanduiding entree Rhoonse Stort, boomstammen, h.o.h 1,00 m, minimaal diameter 0,30 m, 1,00 m boven maaiveld, 0,50 m onder maaiveld
-  Informatiepaneel, boomstam 1,00 m hoog
-  Houtril, boomstammen, h.o.h 2,00 m, minimaal diameter 0,30 m, 1,00 m boven maaiveld, 0,50 m onder maaiveld
-  Bank, Vereniging Carnisse Grienden
-  Insectenhotel, inclusief informatiepaneel, landschappelijk passend (bescheiden qua afmeting, kleur en materiaalgebruik)

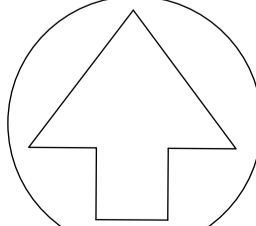
VEGETATIE

-  Struweel, klasse der doornstruwelen, maximale breedte 10,00 m, afwisselend assortiment, gebiedseigen, bijvoorbeeld: Sleedoorn, Gelderse roos, Hondсроos, etc.
-  Vlinderdijlde, bloerijk grasmengsel, extensief maaibeheer
-  Kruiden en faunairijk grasland, gebiedseigen zaadmengsel, extensief maaibeheer
-  Kruiden en faunairijk grasland, opbrengen vrijkomende grasmengsels, extensief maaibeheer
-  Biologische bloembollen, soort afstemmen op standlaats en maaibeheer
-  Gras, regulier maaibeheer

OVERIG

-  Grondlichaam met laagblijvende heester, circa 60 cm, Salix purpurea 'Nana'
-  IJsvogelwanden, kleige steilrand, t.b.v. vogels en gronnestelende insecten
-  Zoekgebied boscompensatie, aanvullend op zoekgebieden in Buitenland van Rhoon
-  Locatie dwarsprofiel
-  Afvalbak, exacte situering en type nader te bepalen

Buitenland van Rhoon
Rhoonse stort
Definitief ontwerp Inrichtingsplan

	Opdrachtgever:	Staatsbosbeheer
	Tekeningnummer:	DO001
	Formaat:	A1
	Schaal:	-
	Bestandsnaam:	-
	Datum:	2-9-2019
Getekend:	K. Bakker	

Peter Verkade
LANDSCHAPSARCHITECT
 Galerij 8
 2771 KJ Boskoop
 T/F : (0172) 231801
 M : (06) 28885688
 I : www.pvla.nl
 E : info@pvla.nl

